

Factsheet

Compensatieregeling Voogdij en 18+

Inleiding

Het grootste deel van de financiële middelen voor de Jeugdhulp (ongeveer € 3 miljard) wordt sinds 2016 op basis van een objectief verdeelmodel verdeeld. Een kleiner deel van de middelen voor Jeugdhulp (ongeveer € 0,5 miljard) wordt historisch verdeeld (op basis van een T-2 systematiek). Het gaat om de middelen voor kinderen met een voogdijmaatregel en meerderjarigen (18+) die op grond van de Jeugdwet nog jeugdhulp ontvangen. Vanwege het woonplaatsbeginsel dat voor deze groepen afwijkt van de basisregel (woonplaats van ouder(s) met gezag) kunnen de kosten daarvoor namelijk ongelijkmatig verdeeld zijn over gemeenten.

Door gebruik te maken van een historische verdeling is het budget voor voogdij en 18+ van het jaar 2017 gebaseerd op zorggebruikcijfers van het jaar 2015¹. Daarmee zou het budget dat een gemeente in het jaar 2017 ontvangt voor voogdij en 18+ nagenoeg overeen moeten komen met hun uitgaven voor deze groepen in het jaar 2015.

In een aantal gemeenten blijkt dit echter niet het geval te zijn. Daarom hebben het Rijk en de VNG in april 2016 afgesproken een 'piepsysteem' te hanteren voor gemeenten die een verschil ervaren tussen het budget dat zij op grond van de beleidsinformatie krijgen toegewezen en de werkelijke kosten voor voogdij en 18+. Op basis van de binnengekomen meldingen is bezien of een herstelactie nodig is. De meldingen die gemeenten over kostenverschillen doorgeven zijn per type jeugdhulp als volgt in te delen:

	Tarief (blijvend probleem)	Volume (tijdelijk probleem)
Voogdij	Klein aantal signalen van, over het algemeen, kleinere gemeenten waar voogdijkinderen in een gespecialiseerde instelling jeugdhulp ontvangen (type 'overig verblijf' / 'gesloten'). De kosten hiervoor zijn aanzienlijk hoger dan de vergoeding op basis van de gemiddelde dagprijs.	Signalen over de jeugdhulpvormen gesloten verblijf / gezinshuis . De gemelde problemen worden veroorzaakt doordat jeugdhulpaanbieders de beleidsinformatie niet goed of onvolledig hebben aangeleverd bij het CBS waardoor sommige gemeenten te weinig zorgdagen toegewezen hebben gekregen.
18+	Geen signaal ontvangen.	Signaal over de jeugdhulpvorm jeugdhulp zonder verblijf .

Vanwege het aantal signalen, maar vooral ook vanwege de omvang van het tekort dat een aantal gemeenten opvoert (hoger dan €1 miljoen), is in het bestuurlijk overleg tussen VNG en Rijk van 14 december 2016 besloten om een herstelactie te ondernemen.

Om de verschillende soorten problemen met de verdeling van het (historisch verdeelde) budget voor kinderen met een voogdijmaatregel en voor 18+ers op te lossen, zijn twee regelingen ingericht. Één regeling voor gemeenten die een substantieel tekort ervaren door een verschil in volume (zorgdagen), en één voor gemeenten met een substantieel verschil in het tarief.

Tevens zijn drie onderwerpen benoemd waar nog voor de meicirculaire 2017 nader onderzoek naar wordt gedaan. In dit document is uitgewerkt hoe de regelingen zijn ingericht en wanneer gemeenten hiervoor in aanmerking komen (aanvraag + toetsingscriteria).

¹ Nadere toelichting zie: <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/brochures/2016/05/09/jeugdhulpbudget-voogdij-en-18>

Inhoud

1.	Volume	4
1.1	Compensatieregeling voogdij en 18+	4
1.2	Beoordelingscriteria voogdij	5
1.3	Beoordelingscriteria 18+	6
1.4	Beoordelingscriteria voogdij en 18+ (gecombineerd)	7
2.	Tarief	8
2.1	Opslagpercentage	8
2.2	Beoordelingscriteria opslagpercentage tarief (voogdij en 18+)	9
3.	Voorstellen nader onderzoek	11
3.1	Jeugdhulp zonder verblijf voor 18+ opnemen in het objectief verdeelmodel?	11
3.2	Tarieven jeugdhulp met verblijf bijstellen?	11
3.3	T-2	12

1. Volume

De meeste signalen die ontvangen zijn voor wat betreft een mismatch tussen het in 2017 te ontvangen budget voor voogdij en 18+ en de kosten die gemeenten in 2015 hebben gemaakt, hebben te maken met een tekort aan zorgdagen die in de beleidsinformatie Jeugd zijn toegewezen aan een gemeente. Belangrijkste oorzaken hiervoor zijn onvolledige of onjuiste aanlevering van de beleidsinformatie door jeugdhulpaanbieders.

Gezien de wettelijke verplichting van jeugdhulpaanbieders om beleidsinformatie aan te leveren bij CBS, en het feit dat 2015 zowel het eerste jaar van de decentralisatie was, als ook het eerste jaar dat beleidsinformatie aangeleverd moest worden, valt te veronderstellen dat de volledige en correcte aanlevering van beleidsinformatie door aanbieders in de loop der jaren zal verbeteren. Dat sommige gemeenten te weinig zorgdagen toegewezen hebben gekregen kan daarmee gezien worden als een aanloopprobleem, dat van tijdelijke aard is. De oplossing die hierbij past is eveneens van tijdelijke aard.

1.1 Compensatieregeling voogdij en 18+

Ter compensatie van het tekort dat gemeenten ervaren op hun budget voor voogdij en 18+ doordat aan hen in de Beleidsinformatie Jeugd te weinig zorgdagen zijn toegewezen, is besloten om een compensatieregeling in te richten. Hierbij zijn onderstaande uitgangspunten vastgesteld:

- Er wordt een ‘compensatieregeling voogdij en 18+’ ingericht voor de jaren 2017, 2018 en 2019.
- Gemeenten die aan kunnen tonen dat aan hen te weinig zorgdagen zijn toegewezen en dat zij daardoor een tekort hebben op hun budget voor voogdij en/of 18+, kunnen via deze regeling in aanmerking komen voor compensatie.
  - Gemeenten zullen jaarlijks een aanvraag kunnen/moeten doen.
- Een aanvraag dient vergezeld te gaan van een ingevuld format (zie bijlage 1).
  - Afhankelijk van waar een mismatch optreedt, kan een aanvraag zich focussen op (1) voogdijkinderen, (2) 18+ers, of (3) op beide categorieën.
  - Een aanvraag dient in te gaan op alle categorieën jeugdhulp en kindbeschermingsmaatregelen zoals die in het vaststellen van het budget voor voogdij en 18+ worden geïdentificeerd². Dit om te voorkomen dat tekorten aan zorgdagen op de ene categorie jeugdhulp worden gecompenseerd, terwijl op een andere categorie jeugdhulp een te veel aan zorgdagen is geregistreerd.
- In uitzonderlijke gevallen waarin een gemeente niet aan de gestelde criteria (aanvraag- of toetsingscriteria) voor compensatie kan voldoen, maar de gemeente overduidelijk substantieel nadeel ondervindt van de historische verdeling, behoudt het ministerie zich het recht toe om, binnen de kaders van de compensatieregeling, alsnog compensatie te bieden.
- De compensatieregeling wordt bekostigd uit het macrobudget Jeugd aangezien het een verdeeltechnisch probleem betreft. Hiertoe wordt jaarlijks een nader te bepalen bedrag gereserveerd.
- De compensatieregeling voor het jaar 2017 wordt bij meicirculaire 2017 geëffectueerd. De compensatieregelingen voor de jaren 2018 en 2019 worden uiterlijk bij decembercirculaire 2017 resp. 2018 geëffectueerd.
- Een aanvraag van een gemeente wordt z.s.m. beoordeeld en vastgesteld. Hiermee verkrijgt de gemeente in zo vroeg mogelijk stadium zekerheid over de te ontvangen compensatie bij meicirculaire cq decembercirculaire.
- Gemeenten die een aanvraag doen i.v.m. een volumeprobleem, verbinden zich hiermee aan een inspanningsverplichting om jeugdhulpaanbieders binnen hun gemeenten te informeren over het belang (en verplichting) van goede aanlevering van de beleidsinformatie. Dit ter voorkoming van volumeproblemen in latere jaren.

---

² <https://www.cbs.nl/nl-nl/maatwerk/2016/19/kosten-jeugdwet-18plussers-en-voogdij-2015>

1.2 Beoordelingscriteria voogdij

Een aanvraag van een gemeente op de ‘compensatieregeling voogdij en 18+’ t.b.v. voogdij zal in eerste instantie beoordeeld worden op juistheid van de aangeleverde informatie. Wanneer aangeleverde informatie als voldoende is beoordeeld, zal op basis van een aantal beoordelingscriteria gewogen worden of een gemeente in aanmerking komt voor compensatie. Belangrijk uitgangspunt hierbij is dat alleen gemeenten met substantieel nadeel voor compensatie in aanmerking komen. Vanwege de diversiteit aan gemeenten, o.a. in grootte, is er voor gekozen om drie criteria te formuleren waarmee getoetst kan worden of enig tekort voor een gemeente als substantieel kan worden betiteld. De criteria vergelijken zowel absolute als relatieve aspecten.

N.B. De criteria zijn bedoeld om gemeenten te selecteren die in aanmerking komen voor compensatie. Indien een gemeente in aanmerking komt, wordt het volledige tekort gecompenseerd. Bij de uitkering wordt geen drempelwaarde/eigen risico gehanteerd.

In onderstaande stroomschema is inzichtelijk gemaakt aan welke criteria een aanvraag getoetst wordt, en hoe deze criteria op elkaar inwerken. Het stroomschema beschrijft de beoordelingscriteria voor het jaar 2017. In 2018 en 2019 worden de tekorten vergeleken met de budgetten voor de betreffende jaren die in de meicirculaires 2017 resp. 2018 bekend worden gemaakt.

Wanneer komt een gemeente in aanmerking voor compensatie bij volumeproblemen voogdij?³

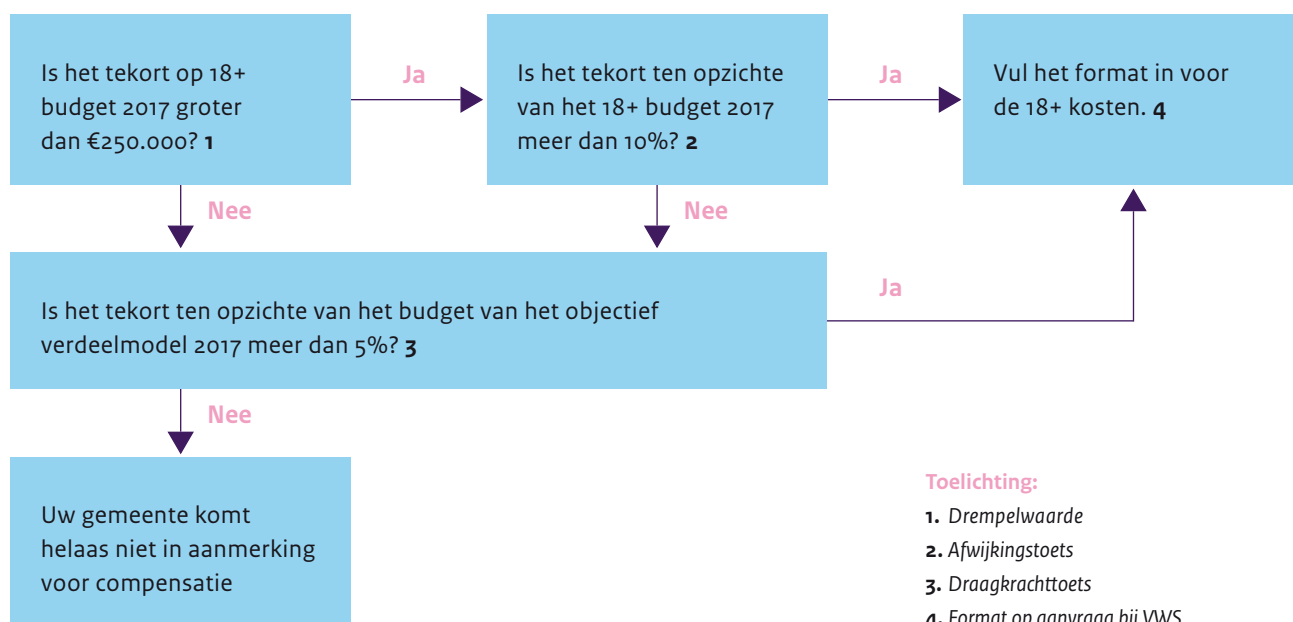
³ Het jeugdbudget 2017 is gepubliceerd in de septembercirculaire 2016, zie link.
<https://www.rijksoverheid.nl/documenten/circulaires/2016/09/20/iusd-jeugd-2016-2021-excel>

1.3 Beoordelingscriteria 18+

Het volumeprobleem bij voogdijkinderen is vergelijkbaar met het volumeprobleem bij 18+ers. De toets op de juistheid van een aanvraag zal dan ook op grotendeels dezelfde wijze plaatsvinden. Belangrijkste verschil hierin is dat slechts een beperkt deel van de jeugdhulp (voornamelijk Jeugd- en Opvoedhulp) onder de wettelijke definitie van verlengde jeugdhulp, en daarmee onder de strekking van het historisch verdeelmodel, valt. Bij de toets op juistheid zal hier specifiek aandacht aan besteed worden.

Voor de volledigheid zijn hieronder in een stroomschema de toetsingscriteria voor compensatie op 18+ voor het jaar 2017 weergegeven. Ook hier geldt dat voor de jaren 2018 en 2019 de budgetten 2018 en 2019 als ijkpunt gelden.

Wanneer komt een gemeente in aanmerking voor compensatie bij volumeproblemen 18+?

1.4 Beoordelingcriteria voogdij en 18+ (gecombineerd)

In de uitgangspunten van de 'compensatieregeling voogdij en 18+' is weergegeven dat een aanvraag voor compensatie zich kan richten op (1) voogdij, (2) 18+, of (3) voogdij en 18+.

De beoordelingscriteria voor een aanvraag op voogdij en 18+ zijn vergelijkbaar met de beoordelingscriteria van een aanvraag op een van beide. Enige verschil is dat bij de drempelwaarde en de afwijkingstoets uitgegaan wordt van de som van het budget voogdij en het budget 18+. Voor de afwijkingstoets betekent dit dus dat het tekort meer dan 10% van het gecombineerde budget voogdij en 18+ moet zijn.

2. Tarief

Naast signalen over een te weinig toegewezen zorgdagen, zijn signalen ontvangen over het tarief (per jeugdhulpvorm) waarmee wordt gerekend om de in de beleidsinformatie vermelde aantallen zorgdagen om te rekenen tot een budget. De gemiddelde dagprijs waarmee wordt gerekend, is in specifieke gevallen aanzienlijk lager dan de tarieven die een gemeente (gemiddeld) moet betalen. Dit betreft vooral kleine gemeenten waar slechts één verblijfsinstelling staat die zware zorg biedt. Anders dan het volumeprobleem is dit probleem structureel van aard. Zolang het budget voor voogdij en 18+ berekend wordt op basis van de beleidsinformatie Jeugd, zullen deze gemeenten, bij een ongewijzigd zorglandschap, een tekort ervaren. Een simpele oplossing is er niet voor dit probleem.

2.1 Opslagpercentage

De oplossing die vastgesteld is voor gemeenten die een groot tekort ervaren door een verschil in te betalen en te ontvangen tarief betreft die van een opslagpercentage. Verondersteld wordt dat enkel relatief kleine gemeenten hiervoor in aanmerking komen. Bij grotere gemeenten zal de aanwezigheid van meerdere aanbieders vermoedelijk ook zorgen voor uitmiddeling van het tarief.

Hierbij zijn onderstaande uitgangspunten vastgesteld:

- Bij gemeenten waar een substantieel verschil is tussen de door hen te betalen tarieven en de gemiddelde dagprijs, zal bij het jaarlijks vaststellen van het budget voor voogdij en/of 18+ met een opslagpercentage op het budget voor voogdij en/of 18+ worden gerekend.
- Dit zal vooral het geval zijn bij kleine gemeenten met een zware verblijfsinstelling binnen de gemeentegrens. Specifieke aandacht is er voor gemeenten waar een aanbieder gehuisvest is die zorg vanuit de landelijke inkoop levert. Het raamcontract bepaalt in dit geval de hoogte van het tarief. Voor gemeenten is dit tarief niet onderhandelbaar.
- Gemeenten die een substantieel tekort ervaren, kunnen een aanvraag indienen.
- Een aanvraag dient vergezeld te gaan van een ingevuld format (op aanvraag bij het ministerie van VWS beschikbaar).
  - Afhankelijk van waar een mismatch optreedt, kan een aanvraag zich focussen op (1) voogdijkinderen, (2) 18+ers, of (3) op beide categorieën.
  - Een aanvraag dient in te gaan op die categorieën jeugdhulp en kindbeschermingsmaatregelen zoals die in het vaststellen van het budget voor voogdij en 18+ worden geïdentificeerd⁴. Dit om te voorkomen dat een verschil in tarief op de ene categorie jeugdhulp worden gecompenseerd, terwijl op een andere categorie jeugdhulp een te veel aan tarief wordt ontvangen.
- Het opslagpercentage wordt per gemeente op basis van de aanvraag berekend als percentage van het budget voogdij en/of 18+.
  - Het opslagpercentage wordt specifiek per gemeente bepaald. Hierbij is sprake van maatwerk, omdat de productmix binnen een gemeente per gemeente sterk verschilt. Het opslagpercentage wordt per gemeente zodanig vastgesteld dat het budget voogdij en/of 18+ in relatie wordt gebracht met de hoogte van de gemaakte kosten.
- Om de administratieve lasten voor de betreffende gemeenten te beperken, wordt het opslagpercentage telkens voor een periode van drie jaar vastgesteld. Na die drie jaar zal op basis van een hernieuwde aanvraag een nieuw opslagpercentage worden bepaald. Hierdoor blijft ruimte om veranderingen in de productmix binnen een gemeente te verwerken.
  - Het opslagpercentage wordt in eerste instantie dus voor de jaren 2017, 2018 en 2019 vastgesteld. Uitgangspunt voor het bepalen van het opslagpercentage is het budget in het jaar 2017.
  - Voor de jaren 2018 en 2019 wordt het opslagpercentage direct bij het vaststellen van het budget voor voogdij en/of 18+, in de meicirculaire 2017 resp. meicirculaire 2018, doorberekend.
  - Compensatie van enig nadeel in het jaar 2017 loopt mee in de 'compensatieregeling voogdij en 18+' voor het jaar 2017. Dit wordt bij meicirculaire 2017 geëffectueerd.
- Een aanvraag van een gemeente wordt z.s.m. beoordeeld en vastgesteld. Hiermee verkrijgt de gemeente in zo vroeg mogelijk stadium zekerheid over het te ontvangen opslagpercentage bij meicirculaire.

⁴ <https://www.cbs.nl/nl-nl/maatwerk/2016/19/kosten-jeugdwet-18plussers-en-voogdij-2015>

2.2 Beoordelingscriteria opslagpercentage tarief (voogdij en 18+)

Een aanvraag van een gemeente op het tarief zal in eerste instantie beoordeeld worden op juistheid van de aangeleverde informatie. Wanneer aangeleverde informatie als voldoende is beoordeeld, zal op basis van een aantal beoordelingscriteria gewogen worden of een gemeente in aanmerking komt voor een opslagpercentage.

Hiertoe zijn een aantal criteria ontwikkeld. Belangrijk uitgangspunt hierbij is dat alleen gemeenten met substantieel nadeel voor compensatie in aanmerking komen. Vanwege de diversiteit aan gemeenten, o.a. in grootte, is er voor gekozen om drie criteria te formuleren waarmee getoetst kan worden of enig tekort voor een gemeente als substantieel kan worden betiteld. De criteria vergelijken zowel absolute als relatieve aspecten. Aangezien het hier een probleem van structurele aard betreft, is de draagkrachttoets lager vastgesteld, dan bij volumeproblemen. De criteria zijn gelijk voor een aanvraag op voogdij en een aanvraag op 18+, evenals voor een gecombineerde aanvraag voor voogdij en 18+.

In onderstaande stroomschema is inzichtelijk gemaakt aan welke criteria een aanvraag getoetst wordt, en hoe deze criteria op elkaar inwerken.

Wanneer komt een gemeente in aanmerking voor compensatie bij tariefsproblemen?

3. Voorstellen nader onderzoek

Gedurende de periode waarin het piepsysteem rondom tekorten op het budget voor voogdij en 18+ bestond, zijn nog een drietal andere vragen cq problemen geconstateerd waar de twee nu vastgestelde regelingen nog geen antwoord op bieden. In het bestuurlijk overleg tussen Rijk en de VNG van 14 december 2016 is afgesproken om hier de komende tijd, in aanloop naar de meicirculaire 2017, nader onderzoek naar te doen. Deze punten zullen in een Bestuurlijk Overleg in het voorjaar van 2017, waarin ook de uitkomsten van de beide regelingen gedeeld worden, worden besproken.

Hieronder worden de drie nader te onderzoeken vragen cq problemen kort toegelicht.

3.1 Jeugdhulp zonder verblijf voor 18+ opnemen in het objectief verdeelmodel?

Bij de ontwikkeling van het objectief verdeelmodel Jeugd (2014) was al snel helder dat de kosten voor voogdijkinderen niet in een objectief verdeelmodel gevat konden worden. Over de kosten voor meerderjarigen is echter lange tijd discussie geweest. De vraag was hoe ongelijk dit verdeeld is over gemeenten, waarbij de aanvullende vraag was of dit door gemeenten al dan niet beïnvloedbaar is. Uiteindelijk zijn na aandringen van de onderzoekers van het objectief verdeelmodel ook de kosten voor meerderjarigen buiten het objectief verdeelmodel gehouden. Met name vanwege te verwachten clustering van zorgkosten voor meerderjarigen in gemeenten waar instellingen voor jeugdhulp met verblijf staan.

Signaal:

Nu via de beleidsinformatie meer inzicht is in de verdeling van zorgkosten voor meerderjarigen over gemeenten komt wederom de vraag naar boven of dit budget historisch verdeeld moet blijven. Met name in de categorieën voor jeugdhulp zonder verblijf en voor jeugdreclasseringsmaatregelen lijkt weinig clustering op te treden.

Daarnaast zijn signalen ontvangen dat het op historische basis verdelen van dit deel van het budget perverse prikkels en/of ongewenste effecten met zich mee brengt.

Ten derde zijn er sterke vermoedens dat het huidige 18+ budget sterk vervuild is met vormen van jeugdhulp die niet onder de wettelijke definitie van verlengde jeugdhulp horen te worden geschaard.

Actie:

Er zal onderzocht worden hoe noodzakelijk en wenselijk het is om het budget voor jeugdhulp zonder verblijf en voor jeugdreclasseringsmaatregelen voor 18+ historisch te blijven verdelen.

3.2 Tarieven jeugdhulp met verblijf bijstellen?

Het budget voogdij en 18+ wordt o.b.v. de beleidsinformatie berekend door het aantal zorgdagen te vermenigvuldigen met een gemiddelde dagprijs per jeugdhulpvorm. Deze gemiddelde dagprijzen zijn op basis van het oude systeem (voor 2015) berekend.

Hiertoe is zo goed als mogelijk een vertaling proberen te maken van de producten die het oude systeem kende naar de jeugdhulpvormen die in de beleidsinformatie Jeugd zijn vastgesteld. Hierbij was het soms nodig om met aannames te werken, bijvoorbeeld bij het toedelen van de intramurale AWBZ-zorgproducten naar de jeugdhulpvormen met verblijf in de beleidsinformatie.

Signaal:

Op basis van opgaven van enkele gemeenten over de kosten voor gezinshuizen binnen hun gemeente is twijfel gerezen over de hoogte van dit tarief. Hier kan een gemeentespecifiek tariefsprobleem spelen, waartoe de hierboven beschreven regeling een oplossing biedt. Het verschil is echter dusdanig groot, dat er twijfels zijn gerezen over de hoogte van de vastgestelde gemiddelde dagprijs voor 'jeugdhulp met verblijf; gezinsgericht'. Dit heeft mogelijk ook een effect op de vastgestelde gemiddelde dagprijs voor 'jeugdhulp met verblijf; overige verblijf'.

Een ander signaal betreft het tarief voor 'jeugdhulp met verblijf; gesloten plaatsing'. Geconstateerd is dat in een flink aantal regio's een hoger tarief is afgesproken voor gesloten jeugdhulp, dan de gemiddelde dagprijs die is vastgesteld t.b.v. de berekening van het budget voor voogdij.

Actie:

Er zal onderzocht worden in hoeverre de vastgestelde gemiddelde dagprijs per categorie jeugdhulp met verblijf in de beleidsinformatie overeenkomt met tarieven die gemeenten hiervoor hebben afgesproken.

3.3 T-2

Bij het vaststellen van het budget voogdij en 18+ wordt gewerkt met een T-2 systematiek. Het budget voor het jaar 2017 is daarmee vastgesteld o.b.v. zorggebruik in het jaar 2015. Hierdoor kan het zijn dat de kosten die een gemeente in het jaar T maakt, hoger of lager zijn dan het budget dat zij in jaar T (o.b.v. T-2) ontvangt.

Signaal:

Dit is geen probleem wanneer het hogere of lager budget veroorzaakt wordt door jaarlijkse fluctuaties in zorggebruik. Een aantal gemeenten geven echter aan (flinke) groei waar te nemen, waarvan tevens verondersteld wordt dat deze nog aanhoudt alvorens dit zich zal stabiliseren. Dit kan onder andere veroorzaakt worden doordat bij de vorming van een nieuw zorglandschap locaties voor jeugdhulp met verblijf worden gesloten of verplaatst.

Door de T-2 systematiek moeten deze gemeenten budget voorschieten, waarvan het de vraag is of ze dit ooit gecompenseerd krijgen.

Momenteel is nog onvoldoende vastgesteld hoe groot dit probleem is. Daarnaast is geconstateerd dat het niet eenvoudig zal zijn hier een oplossing voor te bieden.

Actie:

Er zal nader onderzocht worden in hoeverre de T-2 systematiek gemeenten voor substantiële problemen stelt. Tevens wordt onderzocht welke mogelijke oplossingen hier voor mogelijk zijn.

Dit is een uitgave van:

Ministerie van Veiligheid en Justitie

**Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport**

www.rijksoverheid.nl

januari 2017